

Nota de fundamentare

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ

**Ordonanță de urgență
pentru completarea Ordonanței de urgență nr. 20/2014 privind stabilirea unor măsuri de
eficientizare a activității de privatizare pentru dezvoltarea în condiții de profitabilitate a
activității operatorilor economici cu capital de stat, pentru exercitarea drepturilor și
îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar a statului la anumiți operatori
economici, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative**

Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Inițiativa Ministerului Energiei și a altor ministere de resort care privește participarea activă a statului în capitalul social al companiilor strategice prin cumpărarea de acțiuni la societățile deținute poate stimula creșterea economică prin consolidarea stabilității companiilor-cheie, ceea ce se reflectă direct în PIB.

De exemplu, dacă statul investește în companii din sectorul energetic sau al transporturilor, acestea pot crește producția și își pot extinde operațiunile, contribuind la creșterea PIB-ului. Conform Eurostat, contribuția sectorului energetic la PIB-ul României este semnificativă, fiind unul dintre principalele motoare de creștere economică. În 2021, sectorul energetic a contribuit cu aproximativ 4% la PIB-ul României.

Stabilitatea financiară a României depinde în mare măsură de stabilitatea companiilor de stat din sectoarele strategice. Investițiile în aceste companii pot preveni crizele financiare interne, asigurând continuitatea serviciilor esențiale și menținând încrederea în piața de capital. Conform raportărilor Băncii Naționale a României (BNR), stabilitatea financiară a fost sub presiune din cauza incertitudinilor din sectorul energetic și financiar. Investițiile în companiile de stat ar putea reduce aceste riscuri, menținând stabilitatea sistemului financiar.

Soluția legislativă poate stimula investițiile atât din partea statului, cât și din partea sectorului privat, prin crearea unui mediu de afaceri stabil și predictibil. Investițiile în companiile de stat pot atrage capital suplimentar și pot stimula parteneriate public-private.

2.2 Descrierea situației actuale

Luând în considerare că a fost necesară derularea de urgență a demersurilor necesare pentru înființarea unei societăți cu capital de stat care să participe la constituirea unui fond de investiții, sub forma unei societăți pe acțiuni care va investi în proiecte din domeniul energetic din România, și întrucât prin tranzacția convenită prin "Memorandumul de înțelegere" încheiat între statul român și The Rompetrol Grup N.V. a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 35/2014, cu modificările ulterioare, iar Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri are mandat din partea Guvernului să desemneze o societate nou-înființată, cu capital integral de stat, care să participe ca reprezentant al statului român, a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 39/2015 *privind unele măsuri pentru consolidarea poziției de acționar al statului la operatorii economici la care Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri are calitatea de instituție publică implicată.*

Potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 39/2015, Ministerul Energiei poate înființa, în condițiile legii, societăți pe acțiuni, cu participarea statului la capitalul social, ca acționar unic.

De asemenea, prin derogare de la art. 9 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare, și art. 50 din Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Energiei poate participa, în numele statului, cu respectarea cadrului legal în vigoare în domeniul societar și în domeniul concurenței, la majorarea capitalului social al societăților la care Ministerul Energiei, exercită, în numele statului, calitatea de acționar.

În prezent, Legea nr. 173/2020 a stabilit la art. 4 că, statul român poate dobândi participații la societățile care desfășoară activități în anumite domenii economice. Norma însă este una generală și nu reglementează condițiile în care statul poate dobândi aceste participații, stipulându-se doar că, dobândirea de participații de către stat se face cu respectarea dispozițiilor privind ajutorul de stat, concurența și competitivitatea.

Astfel: *”(1) În condițiile legii, statul român poate dobândi, în oricare dintre modalitățile prevăzute de lege, participații la societățile care desfășoară activități economice în domeniile:*

- a) producția și comercializarea de medicamente, dispozitive medicale, seruri și vaccinuri, servicii medicale și paramedicale;*
- b) industria constructoare de mașini, metalurgică, alimentară, agricultură, silvicultură, exploatarea forestieră;*
- c) producția, transportul, distribuția și furnizarea de energie electrică și energie termică;*
- d) explorarea, exploatarea, extracția, producția și prelucrarea resurselor minerale;*
- e) transportul, construcția și administrarea de infrastructură rutieră, feroviară, navală și aeriană;*
- f) captarea, tratarea și distribuția apei potabile și a apei pentru irigații;*
- g) poștă, comunicații și tehnologia informației.”*

Această legea a fost adoptată într-un context de protejare a intereselor economice naționale, într-o perioadă marcată de incertitudini economice globale și regionale cauzate de pandemia cu SARS-COV-2. Obiectul principal al Legii nr. 173/2020 a fost acela de a interzice, pentru o perioadă de 2 ani, înstrăinarea acțiunilor deținute de stat la companii și societăți naționale, precum și la orice altă societate în care statul are calitatea de acționar, indiferent de cota de capital social deținută. Măsura a fost justificată prin necesitatea de a proteja interesele economice naționale și de a preveni pierderea controlului asupra unor sectoare economice strategice.

Prin Ordonanța de urgență nr. 5/2023 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2014 *privind stabilirea unor măsuri de eficientizare a activității de privatizare pentru dezvoltarea în condiții de profitabilitate a activității operatorilor economici cu capital de stat, pentru exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar a statului la anumiți operatori economici, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, au fost adoptate norme similare celor prevăzute de O.U.G. nr. 39/2015, acestea fiind de aplicabilitate generală pentru toate ministerele de resort.

Potrivit art. 15 alin. (3) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2014 privind stabilirea unor măsuri de eficientizare a activității de privatizare pentru dezvoltarea în condiții de profitabilitate a activității operatorilor economici cu capital de stat, pentru exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar a statului la anumiți operatori

economici, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, pentru stabilirea oportunității înființării unei societăți, ministerul de resort:

- a) întocmește testul investitorului privat prudent în economie;
- b) determină impactul asupra mediului concurențial împreună cu autoritatea de concurență;
- c) stabilește impactul social și asupra mediului de afaceri;
- d) evaluează costurile și beneficiile asupra domeniului economic în care se încadrează activitățile societății nou-înființate;
- e) realizează o analiză economico-financiară, tehnică, juridică și de oportunitate care include cerințele stabilite la lit. b)-d), fără a se limita la acestea.

(5) Criteriile avute în vedere la înființarea unei societăți și care vor fi incluse în analiza de la alin. (3) lit. e) sunt următoarele:

- a) respectarea interesului general al statului în domeniul economic în care se încadrează activitățile societății nou-înființate;
- b) respectarea principiului eficienței economice în stabilirea obiectului de activitate al societății nou-înființate;
- c) respectarea principiilor economiei de piață în funcționarea noii societăți;
- d) garantarea tratamentului egal și nediscriminatoriu al operatorilor economici în dobândirea de produse sau servicii necesare desfășurării activității noii societăți;
- e) transparența fondurilor publice alocate la înființare și utilizarea eficientă și transparentă a acestora pe parcursul funcționării societății;
- f) necesități sociale, economice și/sau de mediu a căror satisfacere se realizează prin noua societate.

În vederea identificării soluției legislative care să permită statului român achiziționarea de acțiuni au fost analizate prevederile legislației cadru în materia administrării și privatizării societăților, respectiv:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2014 privind stabilirea unor măsuri de eficientizare a activității de privatizare pentru dezvoltarea în condiții de profitabilitate a activității operatorilor economici cu capital de stat, pentru exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar a statului la anumiți operatori economici, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative,

precum și Ordonanța de urgență nr. 100/2018 pentru reglementarea unor măsuri privind cadrul general aplicabil fondurilor suverane de dezvoltare și investiții,

rezultând următoarele:

- **Statul român nu poate achiziționa în mod direct acțiuni emise de societăți, fiind statuate interdicție expresă de prevederile art. 9 alin. (6) și art. 42 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare;**

Art. 9 alin. (6):” Instituțiile publice implicate nu pot aloca fonduri și nu pot acorda credite societăților comerciale; de asemenea, ele nu pot cumpăra acțiuni emise de societăți comerciale ori active, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.”

Art. 42 alin. (1):”Instituțiile publice nu au dreptul să participe la cumpărări de acțiuni, sub sancțiunea nulității contractelor de vânzare.”

• Fondurile suverane înființate de stat pot achiziționa acțiuni și active deținute de societăți, iar înstrăinarea sau achiziția de către fiecare Fond a unor acțiuni sau alte active nu se supune prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare, și nici a prevederilor Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, cu modificările și completările ulterioare.

Întrucât ipoteza ca, statul român să achiziționeze acțiuni printr-un Fond suveran, constituit în condițiile Ordonanța de urgență nr. 100/2018 nu este o soluție realistă și aplicabilă de urgență, apare ca necesară instituirea unei derogări de la cadrul general în materie reglementat prin art. 9 alin. (6) și art. 42 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare, sens în care se va propune instituirea unor norme derogatorii prin completarea art. 15 și 17 din O.U.G. nr. 20/2014, cu utilizarea unor mecanisme funcționale prevăzute de acest act normativ.

Aspectele care constituie o situație extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată, impunându-se adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență pentru asigurarea stabilității economice și cu prioritate a sistemului energetic național, sunt următoarele:

Recunoscând importanța strategică a securității energetice a României și rolul fundamental pe care operatorii economici naționali în domeniul energiei îl joacă în garantarea acesteia și observând că actuala incertitudine economică globală, marcată prin instabilitate financiară și fluctuații ale piețelor de capital, impune măsuri specifice pentru consolidarea poziției strategice a companiilor de stat în sectoarele cheie ale energiei,

Considerând că este esențial pentru statul român să dispună de mecanisme legislative care să permită intervenții rapide și eficiente în susținerea operatorilor economici strategici în sectorul energetic, pentru a preveni orice risc ce ar putea afecta independența și securitatea energetică națională, recunoscând necesitatea acestor măsuri într-un context în care soluțiile de piață tradiționale nu pot răspunde adecvat rapidității și amplitudinii impactului extern, impunându-se o soluție legislativă prin care se permite Guvernului consolidarea capacității statului de a interveni eficient pentru a asigura și proteja infrastructura esențială în domeniul energiei, având la bază rațiuni de securitate națională și necesitatea de a menține controlul asupra resurselor energetice vitale,

Ținând cont de faptul că, prin majorarea capitalului social, cumpărarea de acțiuni sau active și prin participarea activă a statului în structura acționariatului acestor societăți, se urmărește nu doar protejarea intereselor naționale ale României, dar și stimularea creșterii economice prin asigurarea unui climat investițional stabil și atractiv, capabil să atragă investitori atât din sectorul public cât și din cel privat,

Având în vedere că, pentru a asigura protecția eficientă a acțiunilor deținute de stat și pentru a preveni pierderi economice semnificative, este imperativă adoptarea unor măsuri de consolidare a poziției statului ca acționar la operatorii economici de importanță strategică, conform politicii interne a Guvernului asumată în Programul de guvernare 2023-2024 – ”Viziune pentru națiune”, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 22/2023 pentru acordarea încrederii Guvernului,

Având în vedere necesitatea planificării economiei naționale pentru apariția unor situații excepționale precum războiul, starea de asediu sau de urgență, mobilizarea parțială sau totală a trupelor armate, în contextul războiului de la granița României și atacurilor hibride asupra diverselor sectoare din economia națională,

Luând în considerare faptul că, în ultimul semestru, s-a observat o creștere cu aproximativ 10% a tentativelor de preluare ostilă a societăților de interes strategic ale căror acțiuni sunt admise la tranzacționare pe burse reglementate și consemnând că această situație prezintă riscuri semnificative pentru securitatea economică națională, în condițiile unui risc de decapitalizare accentuată a capitalurilor proprii ale principalelor companii de stat în ultimul an, în urma fluctuațiilor negative ale pieței de capital, conform rapoartelor de audit financiar ale acestora,

Constatând dependența îngrijorătoare a României de importurile de energie, importurile de energie electrică în semestrul I din 2024 înregistrând o creștere semnificativă de 107% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2023, potrivit ultimelor analize realizate de Transelectrica, ceea ce impune măsuri urgente de capitalizare și control în societățile de profil, de natură a crește capacitatea de producție electrică la nivel național,

Recunoscând că vulnerabilitatea crescută a acestor entități strategice la preluări ostile sau la decapitalizare amenință direct controlul statului asupra sectoarelor vitale și ar putea duce la o pierdere ireversibilă a influenței naționale în domenii cheie pentru securitatea și bunăstarea generală a societății; apreciind că achiziționarea de acțiuni suplimentare de către ministerele cu rol de autorități tutelare constituie o măsură preventivă esențială pentru consolidarea capitalurilor proprii ale companiilor strategice și pentru contracararea oricăror tentative de preluare ostilă, sporind astfel reziliența economică și independența energetică a țării;

Având în vedere că, în condițiile în care economia românească este integrată într-un sistem global și european, este imperativ ca statul să fie capabil să intervină rapid pentru a proteja interesele sale strategice, asigurându-se totodată respectarea normelor concurențiale și a regulilor privind ajutorul de stat, așa cum sunt acestea reglementate de legislația Uniunii Europene,

Considerând că această soluție legislativă contribuie la asigurarea securității energetice și industriale a României prin menținerea și dezvoltarea capacităților de producție aflate sub controlul statului, ceea ce reprezintă un obiectiv de interes național esențial, în conformitate cu prevederile art. 135 din Constituția României privind protejarea intereselor naționale în activitatea economică,

Reținând că, pe plan social, aceste măsuri au un impact semnificativ asupra menținerii locurilor de muncă și a stabilității economice în regiunile în care acești operatori economici își desfășoară activitatea, contribuind astfel la prevenirea unor eventuale crize sociale care ar putea decurge din pierderea de locuri de muncă, tăierea unor drepturi ale angajaților, nerespectarea contractelor colective de muncă sau din scăderea drastică a activității economice,

Având în vedere că, pe plan politic, prin consolidarea poziției de acționar a statului la companiile identificate ca fiind de interes strategic, se asigură nu doar protecția activelor strategice ale României, dar și o mai mare capacitate de negociere și influență în cadrul unor posibile parteneriate internaționale și regionale, ceea ce contribuie la întărirea suveranității naționale, Luând în considerare că în sectoarele economice importante pentru asigurarea accesului la produsele și serviciile esențiale, precum energia, telecomunicațiile, serviciile de sănătate, alimentație, activează companii deținute de statul român, în calitate de acționar majoritar sau minoritar,

Întrucât unele companii cu capital majoritar de stat sunt responsabile cu asigurarea siguranței naționale, precum cele care activează în industria apărare sau în sectorul nuclear civil, iar în absența unei acțiuni adecvate a statului român prin aceste companii aceste sectoare strategice ar fi expuse riscuri majore din perspectivă strategică,

Ținând cont de faptul că, prin consolidarea poziției statului în în structura acționariatului companiilor de interes strategic se garantează o administrare transparentă și responsabilă a fondurilor publice, cu respectarea principiilor de guvernanță corporativă și a obiectivelor de dezvoltare durabilă pe termen lung,

Având în vedere dependența relativ îngrijorătoare a României de importurile de energie și posibilitatea unor perturbări în aprovizionare din cauza tensiunilor geopolitice, fiind necesară adoptarea unor măsuri urgente care să permită statului să intervină în piața energetică, de natura achiziționării de acțiuni în companii energetice strategice pentru a asigura continuitatea aprovizionării și stabilitatea prețurilor la energie, evitând riscul unei crize energetice, de natură a afecta grav economia și siguranța populației,

Considerând că neadoptarea urgentă a acestor măsuri ar pune în pericol capacitatea României de a face față provocărilor economice, energetice și de securitate națională actuale și viitoare, subminând astfel eforturile de dezvoltare economică și de protejare a interesului național, dar și securitatea raporturilor juridice privind participarea statului la proceduri de achiziție de acțiuni,

2.3 Schimbări preconizate

Se propune completarea articolul 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2014 privind stabilirea unor măsuri de eficientizare a activității de privatizare pentru dezvoltarea în condiții de profitabilitate a activității operatorilor economici cu capital de stat, pentru exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar a statului la anumiți operatori economici, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 123/2015, cu modificările ulterioare, cu două alineate distincte, după cum urmează:

”(2¹) Prin derogare de la art. 9 alin. (6) și art. 42 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare, ministerele de resort pot cumpăra acțiuni la societățile la care acestea exercită, în numele statului, calitatea de acționar.

Pentru a asigura un cadru coerent pentru cumpărarea de acțiuni se propune introduce un nou alineat, alin. (8) cu următorul cuprins:

”(8) În vederea exercitării atribuției prevăzute la alin. (2¹), ministerele de resort sunt obligate să elaboreze și analiza prevăzută la alin. (3) lit. e), prevederile alin. (5)-(7), aplicându-se corespunzător. Decizia privind cumpărarea de acțiuni se aprobă prin ordin al ministrului de resort, în baza analizei prevăzute la alin. (3) lit. e) și a mandatului acordat în prealabil de către Guvern, prin Memorandum.”

Se propune totodată ca, pentru derularea de către ministerele de resort a procedurilor de cumpărare de acțiuni, cheltuielile legate de plata de onorarii pentru consultanți, societăți de servicii de investiții financiare sau firme de avocatură, cheltuielile pentru rapoarte de evaluare, precum și cheltuielile necesare pentru pregătirea și realizarea operațiunilor de cumpărare să se suporte din bugetele de venituri și cheltuieli ale ministerelor de resort, aprobate în condițiile legii, prin completarea normelor de la art. 17 din ordonanța de urgență.

2.4 Alte informații *)

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Nu este cazul.

3.2 Impactul social

Pe plan social, aceste măsuri au un impact semnificativ asupra menținerii locurilor de muncă și a stabilității economice în regiunile în care acești operatori economici își desfășoară activitatea, contribuind astfel la prevenirea unor eventuale crize sociale care ar putea decurge din pierderea de locuri de muncă, tăierea unor drepturi ale angajaților, nerespectarea contractelor colective de muncă sau din scăderea drastică a activității economice.

Conform datelor disponibile, în România, companiile cu capital de stat unde statul este acționar majoritar sau unic angajează peste 200.000 de persoane. Alte sute de mii de angajați sunt în companiile în care statul este acționar minoritar. Aceasta include angajați din diverse sectoare economice, precum energie, transporturi, și telecomunicații, care sunt considerate de importanță strategică pentru economia națională. Acest număr subliniază importanța acestor companii nu doar din punct de vedere economic, ci și social, având în vedere contribuția lor semnificativă la piața muncii din România.

De asemenea, rolul acestor companii în stabilitatea economică este crucial, motiv pentru care statul menține un control activ asupra lor, inclusiv prin măsuri precum participarea la capitalul social, achiziționarea de acțiuni și majorarea capitalului social.

Companiile cu capital de stat din România angajează un număr semnificativ de persoane, care depind direct de stabilitatea acestor companii pentru securitatea lor economică. Într-un context economic instabil, cum ar fi cel marcat de fluctuațiile piețelor de capital sau riscurile geopolitice, companiile de stat pot deveni vulnerabile la preluări ostile sau decapitalizare. Măsurile propuse prin această soluție legislativă, cum ar fi majorarea capitalului social și achiziționarea de acțiuni, sunt esențiale pentru a asigura stabilitatea financiară a acestor companii, prevenind astfel reducerea forței de muncă și pierderea locurilor de muncă.

O destabilizare a companiilor cu capital de stat ar putea avea consecințe negative extinse, care depășesc sfera angajaților direcți. În multe regiuni (zone monoindustriale), aceste companii sunt principalii angajatori, iar o scădere a activității lor economice ar putea duce la o creștere a șomajului, afectând astfel și alte sectoare economice conexe. De exemplu, scăderea producției într-o companie energetică de stat ar putea avea un efect domino asupra furnizorilor locali și a altor industrii dependente, agravând criza economică și socială în acea regiune (a se vedea situația de la Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. și Complexul Energetic Valea Jiului S.A.).

În cazul în care statul nu ar interveni prin măsurile propuse, vulnerabilitatea companiilor de stat ar putea duce la crize economice regionale care ar alimenta nemulțumiri sociale și ar putea crea instabilitate socială. Menținerea stabilității acestor companii prin intervenția statului asigură nu doar protecția locurilor de muncă, dar și prevenirea tensiunilor sociale care ar putea apărea în cazul unor concedieri masive sau reduceri de activitate

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4 Impactul macroeconomic

Participarea activă a statului în capitalul social al companiilor strategice prin cumpărarea de acțiuni la societățile deținute poate stimula creșterea economică prin consolidarea stabilității companiilor-cheie, ceea ce se reflectă direct în PIB. De exemplu, dacă statul investește în companii din sectorul energetic sau al transporturilor, acestea pot crește producția și își pot extinde operațiunile, contribuind la creșterea PIB-ului. Conform Eurostat, contribuția sectorului energetic la PIB-ul României este semnificativă, fiind unul dintre principalele motoare de creștere economică. În 2021, sectorul energetic a contribuit cu aproximativ 4% la PIB-ul României.

Stabilitatea financiară a României depinde în mare măsură de stabilitatea companiilor de stat din sectoarele strategice. Investițiile în aceste companii pot preveni crizele financiare interne, asigurând continuitatea serviciilor esențiale și menținând încrederea în piața de capital. Conform raportărilor Băncii Naționale a României (BNR), stabilitatea financiară a fost sub presiune din cauza incertitudinilor din sectorul energetic și financiar. Investițiile în companiile de stat ar putea reduce aceste riscuri, menținând stabilitatea sistemului financiar.

Soluția legislativă poate stimula investițiile atât din partea statului, cât și din partea sectorului privat, prin crearea unui mediu de afaceri stabil și predictibil. Investițiile în companiile de stat pot atrage capital suplimentar și pot stimula parteneriate public-private. Creșterea investițiilor în companiile de stat poate atrage și mai mult capital străin, contribuind la creșterea economică.

Prin consolidarea companiilor cu capital de stat și menținerea locurilor de muncă, soluția legislativă propusă va contribui la o distribuție mai echitabilă a venitului în societate. În special, menținerea locurilor de muncă în regiunile mai puțin dezvoltate poate reduce disparitățile economice regionale. Disparitățile economice în România sunt semnificative, cu zone rurale și regiuni mai puțin dezvoltate care au rate mai mari de șomaj și venituri mai mici. Investițiile în companiile de stat care operează în aceste regiuni pot ajuta la reducerea acestor disparități.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Companiile cu capital de stat din România joacă un rol crucial în securitatea economică națională, în special în sectoare strategice precum energia, transporturile și telecomunicațiile. Impactul social al menținerii și consolidării acestor companii prin măsuri legislative este profund, deoarece asigură continuitatea serviciilor esențiale pentru populație, protejează infrastructura critică și menține stabilitatea economică generală.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Participarea statului la capitalul social al societăților prin achiziționarea de acțiuni la societățile la care deja exercită, în numele statului, calitatea de acționar, se va realiza cu respectarea normelor concurențiale și a regulilor privind ajutorul de stat, astfel cum sunt acestea reglementate de legislația Uniunii Europene și legislația națională, existând suficiente mecanisme instituționale și legale care să nu permită statului să aibă un comportament abuziv pe piață, profitând de avantajul permanentei lichidități și disponibilități de capitalizare a unei societăți.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Prin intervenția statului în consolidarea acționariatului companiilor de stat, se stimulează încrederea investitorilor, atât publici, cât și privați. Aceasta este esențială pentru menținerea unui climat investițional favorabil și pentru atragerea de capital suplimentar în aceste companii. Într-un context de instabilitate economică, o astfel de intervenție semnalează un angajament clar al statului de a susține dezvoltarea economică, ceea ce contribuie la stabilitatea pe termen lung și la creșterea economică sustenabilă.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării
Nu este cazul.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile
Nu este cazul.

3.9 Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.*)**

- în mii lei -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						

4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8 Alte informații Proiectul de act normativ nu produce impact financiar direct asupra bugetului de stat.						
Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Nu este cazul.						
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul.						
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE). Nu este cazul.						
5.3.1 Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE Nu este cazul.						
5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Nu este cazul.						
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu este cazul.						
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Nu este cazul.						
5.6. Alte informații - Nu este cazul.						
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Nu este cazul.
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Nu este cazul.
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Nu este cazul.
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Nu este cazul.
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ - se solicită de către Secretariatul General al Guvernului; b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării – se solicită avizul acestei instituții; c) Consiliul Economic și Social – se solicită avizul acestei instituții; d) Consiliul Concurenței – adresa nr. RG/14.740/25.10.2024 prin care a fost emisă opinia favorabilă a acestei instituții; e) Curtea de Conturi – Se solicită punctul de vedere al Autorității de Supraveghere Financiară.
6.6 Alte informații
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Pentru proiectul de act normativ au fost îndeplinite procedurile de transparență decizională prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Proiectul a fost postat pe site-ul Ministerului Energiei în data de 10.10.2024.
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Nu este cazul.
7.3 Alte informații Nu este cazul
Secțiunea a 8-a: Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Nu este cazul.
8.2 Alte informații Nu este cazul

Având în vedere cele prezentate, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată, a fost elaborat prezentul proiect de Ordonanță de urgență *pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2014 privind stabilirea unor măsuri de eficientizare a activității de privatizare pentru dezvoltarea în condiții de profitabilitate a activității operatorilor economici cu capital de stat, pentru exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar a statului la anumiți operatori economici, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să o adoptați.

MINISTRUL ENERGIEI

Sebastian – Ioan BURDUJA

Avizăm favorabil:

VICEPRIM – MINISTRU

Marian NEACȘU

SECRETARUL GENERAL AL GUVERNULUI

Mircea ABRUDEAN

**MINISTRUL TRANSPORTURILOR ȘI
INFRASTRUCTURII**

Sorin - Mihai GRIDEANU

**MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI
DIGITALIZĂRII**

Bogdan - Gruia IVAN

**MINISTRUL ECONOMIEI,
ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI**

Ștefan - Radu OPREA

**MINISTRUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR
PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI**

Adrian - Ioan VESTEA

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII

Alexandru RAFILA

**MINISTRUL AGRICULTURII ȘI
DEZVOLTĂRII RURALE**

Florin - Ionuț BARBU

MINISTRUL FINANTELOR

Marcel - Ioan BOLOȘ

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Alina - Ștefania GORGHIU

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru completarea Ordonanței de urgență nr. 20/2014 privind stabilirea unor măsuri de eficientizare a activității de privatizare pentru dezvoltarea în condiții de profitabilitate a activității operatorilor economici cu capital de stat, pentru exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar a statului la anumiți operatori economici, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Recunoscând importanța strategică a securității energetice a României și rolul fundamental pe care operatorii economici naționali în domeniul energiei îl joacă în garantarea acesteia și observând că actuala incertitudine economică globală, marcată prin instabilitate financiară și fluctuații ale piețelor de capital, impune măsuri specifice pentru consolidarea poziției strategice a companiilor de stat în sectoarele cheie ale energiei,

Considerând că este esențial pentru statul român să dispună de mecanisme legislative care să permită intervenții rapide și eficiente în susținerea operatorilor economici strategici în sectorul energetic, pentru a preveni orice risc ce ar putea afecta independența și securitatea energetică națională, recunoscând necesitatea acestor măsuri într-un context în care soluțiile de piață tradiționale nu pot răspunde adecvat rapidității și amplitudinii impactului extern, impunându-se o soluție legislativă prin care se permite Guvernului consolidarea capacității statului de a interveni eficient pentru a asigura și proteja infrastructura esențială în domeniul energiei, având la bază rațiuni de securitate națională și necesitatea de a menține controlul asupra resurselor energetice vitale,

Ținând cont de faptul că, prin majorarea capitalului social, cumpărarea de acțiuni sau active și prin participarea activă a statului în structura acționariatului acestor societăți, se urmărește nu doar protejarea intereselor naționale ale României, dar și stimularea creșterii economice prin asigurarea unui climat investițional stabil și atractiv, capabil să atragă investitori atât din sectorul public cât și din cel privat,

Având în vedere că, pentru a asigura protecția eficientă a acțiunilor deținute de stat și pentru a preveni pierderi economice semnificative, este imperativă adoptarea unor măsuri de consolidare a poziției statului ca acționar la operatorii economici de importanță strategică, conform politicii interne a Guvernului asumată în Programul de guvernare 2023-2024 – *"Viziune pentru națiune"*, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 22/2023 pentru acordarea încrederii Guvernului,

Având în vedere necesitatea planificării economiei naționale pentru apariția unor situații excepționale precum războiul, starea de asediu sau de urgență, mobilizarea parțială sau totală a trupelor armate, în contextul războiului de la granița României și atacurilor hibride asupra diverselor sectoare din economia națională,

Luând în considerare faptul că, în ultimul semestru, s-a observat o creștere cu aproximativ 10% a tentativelor de preluare ostilă a societăților de interes strategic ale căror acțiuni sunt admise la tranzacționare pe burse reglementate și consemnând că această situație prezintă riscuri semnificative pentru securitatea economică națională, în condițiile unui risc de decapitalizare accentuată a capitalurilor proprii ale principalelor companii de stat în ultimul an, în urma fluctuațiilor negative ale pieței de capital, conform rapoartelor de audit financiar ale acestora,

Constatând dependența îngrijorătoare a României de importurile de energie, importurile de energie electrică în semestrul I din 2024 înregistrând o creștere semnificativă de 107% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2023, potrivit ultimelor analize realizate de Transelectrica, ceea ce impune măsuri urgente de capitalizare și control în societățile de profil, de natură a crește capacitatea de producție electrică la nivel național,

Recunoscând că vulnerabilitatea crescută a acestor entități strategice la preluări ostile sau la decapitalizare amenință direct controlul statului asupra sectoarelor vitale și ar putea duce la o pierdere ireversibilă a influenței naționale în domenii cheie pentru securitatea și bunăstarea generală a societății; apreciind că achiziționarea de acțiuni suplimentare de către ministerele cu rol de autorități tutelare constituie o măsură preventivă esențială pentru consolidarea capitalurilor proprii ale companiilor strategice și pentru contracararea oricăror tentative de preluare ostilă, sporind astfel reziliența economică și independența energetică a țării;

Având în vedere că, în condițiile în care economia românească este integrată într-un sistem global și european, este imperativ ca statul să fie capabil să intervină rapid pentru a proteja interesele sale strategice, asigurându-se totodată respectarea normelor concurențiale și a regulilor privind ajutorul de stat, așa cum sunt acestea reglementate de legislația Uniunii Europene,

Considerând că această soluție legislativă contribuie la asigurarea securității energetice și industriale a României prin menținerea și dezvoltarea capacităților de producție aflate sub controlul statului, ceea ce reprezintă un obiectiv de interes național esențial, în conformitate cu prevederile art. 135 din Constituția României privind protejarea intereselor naționale în activitatea economică,

Reținând că, pe plan social, aceste măsuri au un impact semnificativ asupra menținerii locurilor de muncă și a stabilității economice în regiunile în care acești operatori economici își desfășoară activitatea, contribuind astfel la prevenirea unor eventuale crize sociale care ar putea decurge din pierderea de locuri de muncă, tăierea unor drepturi ale angajaților, nerespectarea contractelor colective de muncă sau din scăderea drastică a activității economice,

Având în vedere că, pe plan politic, prin consolidarea poziției de acționar a statului la companiile identificate ca fiind de interes strategic, se asigură nu doar protecția activelor strategice ale

României, dar și o mai mare capacitate de negociere și influență în cadrul unor posibile parteneriate internaționale și regionale, ceea ce contribuie la întărirea suveranității naționale,

Luând în considerare că în sectoarele economice importante pentru asigurarea accesului la produsele și serviciile esențiale, precum energia, telecomunicațiile, serviciile de sănătate, alimentație, activează companii deținute de statul român, în calitate de acționar majoritar sau minoritar,

Întrucât unele companii cu capital majoritar de stat sunt responsabile cu asigurarea siguranței naționale, precum cele care activează în industria apărare sau în sectorul nuclear civil, iar în absența unei acțiuni adecvate a statului român prin aceste companii aceste sectoare strategice ar fi expuse riscuri majore din perspectivă strategică,

Ținând cont de faptul că, prin consolidarea poziției statului în în structura acționariatului companiilor de interes strategic se garantează o administrare transparentă și responsabilă a fondurilor publice, cu respectarea principiilor de guvernanță corporativă și a obiectivelor de dezvoltare durabilă pe termen lung,

Având în vedere dependența relativ îngrijorătoare a României de importurile de energie și posibilitatea unor perturbări în aprovizionare din cauza tensiunilor geopolitice, fiind necesară adoptarea unor măsuri urgente care să permită statului să intervină în piața energetică, de natura achiziționării de acțiuni în companii energetice strategice pentru a asigura continuitatea aprovizionării și stabilitatea prețurilor la energie, evitând riscul unei crize energetice, de natură a afecta grav economia și siguranța populației,

Considerând că neadoptarea urgentă a acestor măsuri ar pune în pericol capacitatea României de a face față provocărilor economice, energetice și de securitate națională actuale și viitoare, subminând astfel eforturile de dezvoltare economică și de protejare a interesului național, dar și securitatea raporturilor juridice privind participarea statului la proceduri de achiziție de acțiuni,

întrucât aspectele mai sus menționate constituie o situație extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată, impunându-se adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență pentru asigurarea stabilității economiei și cu prioritate a sistemului energetic național,

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I. – Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2014 privind stabilirea unor măsuri de eficientizare a activității de privatizare pentru dezvoltarea în condiții de profitabilitate a activității operatorilor economici cu capital de stat, pentru exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de acționar a statului la anumiți operatori economici, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 5 mai 2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 123/2015, cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 15, după alineatul (2), se introduce un nou alineat, alin. (2¹), cu următorul cuprins:

”(2¹) Prin derogare de la art. 9 alin. (6) și art. 42 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare, ministerele de resort pot cumpăra acțiuni la societățile la care acestea exercită, în numele statului, calitatea de acționar.

2. La articolul 15, după alineatul (7), se introduce un nou alineat, alin. (8), cu următorul cuprins:

”(8) În vederea exercitării atribuției prevăzute la alin. (2¹), ministerele de resort sunt obligate să respecte prevederile alin. (3), prevederile alin. (5)-(7), aplicându-se corespunzător. Decizia privind cumpărarea de acțiuni se aprobă prin ordin al ministrului de resort, în baza testului operatorului economic privat în economia de piață, a analizei prevăzute la alin. (3) lit. e) și a mandatului acordat în prealabil de către Guvern, prin hotărâre.”

3. La articolul 17, după alineatul (2), se introduce un nou alineat, alin. (2¹), cu următorul cuprins:

(2¹) Finațarea cheltuielilor legate de procedurilor de cumpărare de acțiuni efectuate conform art. 15 alin. (2¹) constând în cheltuieli legate de plata de norarii pentru consultanți, societăți de servicii de investiții financiare sau firme de avocatură, cheltuielile pentru rapoarte de evaluare, precum și cheltuielile necesare pentru pregătirea și realizarea operațiunilor de cumpărare se suportă din bugetele de venituri și cheltuieli ale ministerelor de resort, aprobate în condițiile legii.

PRIM – MINISTRU

ION - MARCEL CIOLACU